

Список використаних джерел:

1. Юрасов В.Г. Організація інформаційного забезпечення систем управління. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/organizatsiya-informatsionnogo-obespecheniya-sistem-upravleniya>
2. Кастильоне К., Смирнова Ж. Інформаційні та комунікаційні технології як фактор підвищення продуктивності італійських фірм. *Організатор виробництва*. 2012. № 1(52). С. 136–140.
3. Мельников В.П. Інформаційне забезпечення системи управління підприємством. Видавництво «Академія», 2010. 336 с.

Сторож В.С.

студентка,

Науковий керівник: Байлема Т.М.

кандидат історичних наук, старший викладач,

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ ТЕЛЕВІЗІЙНОГО ЖУРНАЛІСТА-ІНТЕРВ'ЮЕРА ПІД ЧАС НЕСТАНДАРТНИХ СИТУАЦІЙ В ЕФІРІ

Інтерв'ю не дарма вважають одним із найпопулярніших та найцікавіших жанрів журналістики. Воно може однаково вдало функціонувати і на шпальтах газет, на хвилях радіо та, звісно ж, на телевізійних екранах. Це чудова можливість почути, як спілкується журналіст із запрошеним гостем – відомою зіркою, кумиром мільйонів або ж просто цікавою особистістю. Всесвітньо відомий телеведучий Ларрі Кінг влучно зазначав у власній книзі: «Говоріть з людьми про них самих і вони будуть слухати вас годинами» [2, с. 98].

Упродовж бесіди глядач може не тільки дізнатись щось нове про запрошеного гостя, але і спостерігати за тим, як інтерв'юваний поводить у кадрі, як відповідає на питання, як реагує на провокації чи критику, як сприймає його аудиторія у студії.

Проте, на протипагу запрошеному гостю є журналіст-інтерв'юєр. Думку про те, що телеведучий просто веде програму одразу можна

назвати хибною, адже момент підготовки, організації, проведення інтерв'ю та отримання фідбеку від аудиторії є надважливим. Тільки після цього журналіст може видихнути з полегшенням. Згадані моменти можуть здатись елементарними і в той же час, надто складними. Однак «Підготуйся і слухай» – одна із 10 заповідей журналіста, упорядкованих відомим шведським репортером Е. Фіхтеліусом [5]. Звісно, ведучий може виступати виключно у ролі медійного «обличчя» програми і не займатись ні її підготовкою, ні організацією певних питань, але така ситуація одразу буде помітною для глядача.

Науковиця Н. Симоніна акцентує увагу на тому, що саме телевізійне інтерв'ю дає можливість глядачеві найширше і найемоційніше сприйняти інформацію, що надходить від її джерела – спікера, особи, що говорить. І зрозуміло, що кожен журналіст-ведучий буде прагнути, аби його бесіда пройшла вдало [3, с. 182]. Аби глядач отримав нову, цікаву інформацію, різнопланові відповіді на такі ж запитання, а як зазначав Ларрі Кінг: «Питання, на які можна відповісти «так» або «ні» можна вважати невдалими» [2, с. 123]. Про це теж важливо пам'ятати, під час проведення бесіди.

Загалом є чимало пунктів, по яких журналіст може підготуватись до майбутнього спілкування, однак що робити, коли щось піде не так? Спілкування може відбуватись у прямому ефірі і вирізати або видалити певний фрагмент точно не вдасться.

Поведінку журналістів під час нестандартних ситуацій в ефірі проаналізуємо на основі трьох випусків програм: «Право на владу» (1+1), «PRIME Скрипін» (ATR) та «Рандеву» з Яніною Соколовою (5 канал). У кожному випуску, який було досліджено, під час інтерв'ю щось пішло не по плану, через що журналістам довелося реагувати відповідно до обставин, які розвивались у конкретний момент. Це, як і імпровізація, є невід'ємною частиною роботи телевізійного інтерв'юера, і спрямоване на порятунок власної програми від негативних відгуків та провальної роботи.

Журналіст Роман Скрипін у своїй програмі «PRIME Скрипін» спілкувався із дуєтом сестер-близнючок «ANNA-MARIA» Анною та Марією Опанасюк [6]. Дівчата на момент участі у програмі, готувались до фінального етапу Національного відбору на Євробачення-2019, тому почалось спілкування на тему музичного таланту дівчат, їх участі у Нацвідборі та пісню, яку виконували конкурсантки. Поступово тематика питань інтерв'юера змінилась, як і відповіді запрошених. Роман Скрипін запитував гостей щодо їх участі у концерті присвяченому Дню Перемоги

на одному із відомих телеканалів. Дівчата на питання ведучого не давали прямих відповідей, проте згодом градус напруги підвищив дзвінок телеглядача у студію. Чоловік запитав співачок: «Чий Крим?», на що вони дали відповідь: «Крим – наш, бо це наш дім. Він наш із сестрою», адже сестри народились у місті Сімферополь. Не зважаючи на подальші спроби Романа Скрипіна отримати однозначну відповідь на вищезгадане питання, цього так і не сталося. Було помітно, що атмосфера у студії доволі напружена. Інтерв'юєр ставить питання, проте не отримує на них конкретних відповідей. Апогеєм випуску став останній дзвінок у студію, де невідомий чоловік застосував нецензурну лексику щодо співачок. Телеведучий Роман Скрипін не зміг стримати здивування – відповідна міміка у ту ж хвилину з'явилась на його обличчі. Сестри, не зважаючи на неприємний інцидент, відреагували на те, що сталося цілком адекватно. Програму вдалось закінчити, однак назвати її вдалою досить складно, адже не було отримано чітких відповідей, а також не можна не згадати неприємний дзвінок у студію.

Ще один, вартий уваги випуск – на програму «Рандеву» з Яніною Соколовою прийшла Анастасія Приходько [1]. Співачка, яка вирішила піти у політику, приєднавшись до політсили Юлії Тимошенко. Ще до початку ефіру, глядачу продемонстрували, як із Яніною спілкується невідомий чоловік і акцентує увагу на тому, що Анастасія ще новачок у політиці. На початку інтерв'ю Яніна запитала гостю хто ж ці чоловіки, проте давати відповідь запрошена категорично відмовилась. Упродовж всієї бесіди було помітно, що Анастасія почувається доволі некомфортно, не дає однозначних відповідей, та дивиться у бік, де за кадром стоять чоловіки, які раніше спілкувались з Яніною Соколовою та яких Анастасія відмовилась представити.

Атмосфера у студії стає все більш напруженою і коли на одне із питань Анастасія не змогла сформулювати відповідь, їй намагались допомогти невідомі чоловіки, підказуючи з-за кадру. Інтерв'юєр Яніна Соколова звернулася до незнайомців із проханням представитись, однак ті не захотіли цього робити. Поки ведуча намагалась з'ясувати роль незнайомих гостей, Анастасія Приходько піднялась зі свого місця, зняла із себе натільний мікрофон та вийшла із кадру, поспіхом попрошавшись із Яніною. На цій ноті спілкування було завершено.

Третім цікавим для дослідження моментом є ток-шоу «Право на владу», де під час спілкування вище згаданої журналістки та телеведучої Яніни Соколової, представника партії «Слуга народу» Руслана

Рябошапки та ведучої ток-шоу Наталії Мосейчук стався серйозний інцидент [4]. Яніна запитала, чи була останніми днями якась інформація з боку кандидата у президенти Володимира Зеленського щодо співчуття загиблим на фронті. На що представник «Слуги народу» Рябошапка почав розповідати, як до ситуації на фронті ставиться їхній кандидат. До перепалки Яніни та представника політсили долучається ведуча із фразою, що вона теж хоче висловитись щодо питання про співчуття. Ніби-то все йде нормально, однак згодом телеведуча поступово підвищує голос і починає кричати, відповідаючи на питання Соколової. «І коли почалось – цей висловив співчуття, а цей не висловив співчуття... Та горіть ви всі в пеклі зі своїми співчуттями! Вибачте... Вибачте», – саме таким вибухом емоцій завершилась репліка Наталії Мосейчук. Аудиторія у залі почала аплодувати телеведучій і Наталя далі продовжила спілкуватись із Яніною на підвищених тонах. Після такого зриву, ведуча поступово опанувала себе та продовжила вести програму спокійно, не підвищуючи голосу.

Як підсумок, варто особливо підкреслити той факт, що не кожен ефір може пройти як, можливо, запланував журналіст, і головне тут – вміти вчасно взяти ситуацію під контроль.

В жодному разі не варто панікувати і впадати у ступор, адже на те журналіст і знаходиться на своєму місці, аби вміти врегулювати будь-який конфлікт у студії, нормалізувати ситуацію, яка склалась, заспокоїти гостей та аудиторію. Усі згадані телевізійники: Роман Скрипін, Яніна Соколова та Наталія Мосейчук продемонстрували високий рівень стресостійкості, адекватності та професіоналізму. Вони вчасно опанували себе, не розбурхували конфлікт та спокійно реагували на нечіткі відповіді або ж відмову давати відповіді взагалі. Потрібно враховувати, що гостями телевізійних програм можуть бути люди з різними характерами та поглядами на життя, проте журналісту обов'язково варто вміти знаходити підхід до кожного. Якщо є час та можливість – журналісту варто обміркувати як він буде діяти у тому чи іншому випадку. Продумати різні варіанти розвитку подій, з'ясувати, що може йому допомогти, а що навпаки погіршити ситуацію. Саме це може стати рятівним аспектом, коли звичне інтерв'ю переростає у нестандартну ситуацію в ефірі.

Список використаних джерел:

1. Встала і пішла / Анастасія Приходько / Рандеву з Яніною Соколовою. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=HOwQrP4zb6c> (дата звернення: 19.10.2020).

2. Кінг Ларрі Як розмовляти будь з ким, будь-коли і будь-де. Київ, 2019. 204 с.
3. Симоніна Н. Класифікація сучасного телевізійного інтерв'ю. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2012. Випуск № 27. С. 180–184.
4. Соколова ставить питання «Зе! Команді» як раптом... URL: <https://www.youtube.com/watch?v=uu39ZLsJD1o> (дата звернення: 20.10.2020).
5. Фихтелиус Э. Пятая заповедь журналистики – подготовься и слушай. URL: https://www.youtube.com/watch?v=pAS2wPu3h_I (дата звернення: 20.10.2020).
6. PRIME СКРИПН: Анна-Марія. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Ln4cXdzxt9Q> (дата звернення: 19.10.2020).

Татарчук Д.О.

студентка,

Інститут журналістики

Київського університету імені Бориса Грінченка

ПОТРЕБА ВИВЧЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ПЕРЕВІРКИ ФЕЙКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА

Мета дослідження: визначити потребу студентів Інституту журналістики в опануванні дієвими інструментами фактчекінгу при виявленні фейкової інформації в соціальних медіа.

Актуальність дослідження зумовлена потужним розвитком соціальних медіа з їхньою високою здатністю маніпулювати свідомістю споживачів інформації, необхідність формуванні у майбутніх журналістів свідомого ставлення до інформації, фахових навичок роботи з перевіркою інформації. Констатуючи актуальність таких досліджень Ю.П. Кияшко зазначає: «Проблема заангажованості ЗМІ спонукає до пошуку істини для медіаюзерів. Аудиторія потребує роз'яснень та допомоги через відсутність медіакомпетентності. Зважаючи на швидкі темпи розповсюдження фейкових повідомлень та оптимальне середовище для культивування цілих джерел, покликаних щоденно творити потоки інформаційної війни, професійні українські журналісти вдаються до розслідувань. Новини політичної та економічної тематики потребують знань та аналітичних навичок експертів. Не завжди медійники володіють достатнім рівнем компетенції задля об'єктивного висвітлення новин як в галузі національної фінансової системи, так і